

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบเพื่อการส่งเสริมการจัดการความรู้ของชุมชนนักปฏิบัติ
ในโรงพยาบาลทั่วไป

ผู้เขียน นางจินดา คุณสมบัติ

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุจิณี ภูงิ้ว อัครเดชะอนันต์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผ่องศรี เกียรติเลิศสนภา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การส่งเสริมการจัดการความรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจัดการความรู้ในองค์กรประสบความสำเร็จ การวิจัยเชิงพัฒนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบเพื่อการส่งเสริมการจัดการความรู้ 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการพัฒนารูปแบบเพื่อการส่งเสริมการจัดการความรู้ และ 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบเพื่อการส่งเสริมการจัดการความรู้ของชุมชนนักปฏิบัติ ในโรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยสมาชิกชุมชนนักปฏิบัติ 4 ชุมชน จำนวน 145 คนซึ่งเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2) แผนการพัฒนารูปแบบส่งเสริมการจัดการความรู้ 3) แบบบันทึกภาคสนาม 4) แบบบันทึกการทำงานของชุมชนนักปฏิบัติ 5) แบบบันทึกประสิทธิผลของการพัฒนารูปแบบเพื่อการส่งเสริมการจัดการความรู้ และ 6) แนวคำถามในการสัมภาษณ์สมาชิกชุมชนนักปฏิบัติ ตรวจสอบความครอบคลุม ความชัดเจน และความเหมาะสมของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณจำนวน 5 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการส่งเสริมการจัดการความรู้ของชุมชนนักปฏิบัติในโรงพยาบาลนครพิงค์
ใช้ครบทั้ง 12 พฤติกรรม

2. ประสิทธิภาพของการพัฒนารูปแบบเพื่อการส่งเสริมการจัดการความรู้ของชุมชนนักปฏิบัติได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จำนวน 14 ครั้ง 2) เอกสารที่รวบรวมจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จำนวน 16 เรื่อง 3) คู่มือการดูแลแผลจำนวน 1 เล่ม และแนวปฏิบัติสำหรับเตรียมให้ผู้ป่วยเข้ารับการรักษา แนวปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อจากการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ และแนวปฏิบัติการระบุดังผู้ป่วยจำนวนอย่างละ 1 เล่ม 4) เรื่องเล่าเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีและงานวิจัยจำนวน 15 เรื่อง 5) รายงานการประชุมของชุมชนนักปฏิบัติจำนวน 9 ครั้ง และ 6) มีการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย

3. ปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมการจัดการความรู้ของชุมชนนักปฏิบัติ พบว่านโยบายของโรงพยาบาลเกี่ยวกับการสนับสนุนการดำเนินงานของชุมชนนักปฏิบัติยังไม่เป็นที่รับรู้อย่างทั่วถึง สิ่งจูงใจและสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไม่เพียงพอ สมาชิกชุมชนนักปฏิบัติไม่มีเวลาในการเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สารสนเทศและฐานข้อมูลความรู้ในโรงพยาบาลไม่เพียงพอ และระบบอินเทอร์เน็ตยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในโรงพยาบาล ส่วนข้อเสนอแนะของการส่งเสริมการจัดการความรู้ได้แก่ ผู้บริหารควรเผยแพร่นโยบายในการส่งเสริมการจัดการความรู้แก่บุคลากรอย่างทั่วถึง สนับสนุนฐานข้อมูลความรู้ และขยายเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมทั้งโรงพยาบาล

ผู้บริหารโรงพยาบาลที่รับผิดชอบการจัดการความรู้ สามารถนำรูปแบบการส่งเสริมการจัดการความรู้ไปใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการความรู้ในชุมชนนักปฏิบัติหรือหน่วยงานอื่นได้ และสมาชิกชุมชนนักปฏิบัติและบุคลากรในหน่วยงานสามารถนำคู่มือ แนวปฏิบัติ และความรู้ที่เกิดจากการจัดการความรู้ของชุมชนนักปฏิบัติไปใช้ในการปฏิบัติงาน

Thesis Title Development of a Model for Promotion of Knowledge Management
Among Community of Practices in a General Hospital

Author Mrs. Jinda Koonsombat

Degree Master of Nursing Science (Nursing Administration)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Thitinut Akkadechanunt Advisor

Assistant Professor Dr. Pongsri Keatlertnapa Co-advisor

ABSTRACT

The promotion of knowledge management is an important factor in achieving effective knowledge management within the organization. The purposes of this developmental research were to: 1) develop a model for knowledge management promotion; 2) study the effectiveness of a model for knowledge management promotion; and 3) identify the problems, obstacles and suggestions for a knowledge management promotion model within the community of practice (CoP) in Nakornping Hospital in Chiang Mai Province. The sample, purposively selected, included 145 nurses who were members of 4 CoPs. The instruments for this study were: 1) demographic questionnaire, 2) the plan of developing a model for the knowledge management, 3) field notes, 4) CoP activity record form, 5) record form for the effectiveness of knowledge management promotion, and 6) interview guideline for CoP's member. All instruments were approved for completeness, clarity and appropriateness by 5 experts. The data were analyzed using descriptive statistics and content analysis.

The research results were as follow:

1. A model for knowledge management promotion among CoPs in Nakornping Hospital using all 12 behaviors.

2. The effectiveness of a model for knowledge management promotion included 1) knowledge sharing (14 times); 2) documents generated from the knowledge sharing (16 documents); 3) handbook of wound care and three guidelines for preoperative care, preventing intravenous infection, and patient identification; 4) story about best practices and research (15 stories); 5) CoP meeting reports (9 reports); and 6) knowledge implementation in the nursing unit.

3. The knowledge management promotion problems and obstacles identified were related to the dissemination of knowledge management policy, insufficient incentives and support for knowledge sharing, insufficient time for participating in knowledge sharing, inadequate information and knowledge database in the hospital, and an inaccessible internet system in every area within the hospital. Suggestions to improve promotion of knowledge management are that the hospital administrator should disseminate the policy for promotion of knowledge management to all personnel, support the creation of a knowledge database and expand the availability of the internet throughout the hospital.

Hospital administrators, responsible for knowledge management, can use the knowledge management promotion model to improve the effectiveness of knowledge management among other CoPs or other organizations. Additionally, CoP members and personnel within the organization can use the handbook, guidelines, and knowledge generated from knowledge management in their practice.